

Et samlesæt fra 1750erne?

Bygaden 16 som det fremstår i dag. Foto Henning Jensen.

Svanemosegaard er gården under det store U. Bygaden 16 er måske det hus der ligger sydøst for denne.

1957. Dør og vindue i østgavlen.

I denne uge fik vi en henvendelse fra ejeren af Bygaden 16. Hun oplyste at hun var ved at renoverer huset, og i den forbindelse havde fjernet indervæggene så bindingsværk og mursten stod fremme. Vi fik tilbuddet om at fotografere bygningen inden den blev renoveret færdig. Dette tog foreningen imod. Blandt andet fordi, bygningen, ifølge Bygnings- og boligregistret, Bbr, er en af de ældste bevarede huse i Svogerslev.

Ifølge Bbr, er huset fra ca. 1750. Hvorvidt dette er sandt, må stå hen i det uvisse. Huset har matrikelnummeret 17b. Dette betyder, at på denne matrikel lå, før udflytningen, en af byens gamle gårde.

Det drejer sig om gården

Svanemosegård, der i starten af 1800-tallet blev flyttet ud til Ledreborg Allé på sin endnu eksisterende plads. Huset i byen menes at være opført efter at gården forsvandt, eller er en efterladt rest der ikke blev taget med da gården blev revet ned og senere genopført.

Bindingsværk er en taknemmelig måde at bygge på. Selv helt store bygninger kan skilles ad, flyttes og derpå samles igen. På kortet fra 1785 ses en lille bygning der ligger syd for gården. Dette kan være huset, nuværende Bygaden 16.

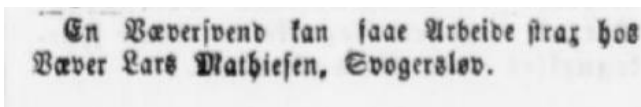
Grundens areal er ikke ret stort, ca. 350 m². Sammen med nabohuset mod øst, nr. 18, og de nærmeste huse på Skolevej, numrene 4, 5b, 7, 8, 10 og 12, udgjorde den stedet hvor gården lå. Skolevej er først anlagt i 1940erne. Efter at gården var forsvundet vedblev gårdejerne at have arealet inde i byen. I første omgang var ejeren dog Københavns Universitet, men Hans Hansen der drev gården, svarede afgifter til dette, og opretholdt også arealerne i byen. Husene dér var dog lejet ud til forskellig. I 1832 købtes gården til selveje. I 1873 solgte gårdejerens Kirsten Larsdatter huset Bygaden 16 til Lars Mathiasen. Han var væver og hjemmeslagter, begge dele

Huset som det så ud i 1957.

Den blændede dør i østgavlen anno 2019. Foto Henning Jensen.

Roskilde avis, 2. maj 1873.

drevet fra huset. Lars Mathiasen døde i 1908, og arvingerne solgte huset til en enke Ane Kirstine Hansen, født Pedersen. Hun døde dog allerede i 1910, og boet solgte derefter huset til Jens Jacobsen. Han er registreret som arbejdsmand, men arbejdede i sine ældre år som hospitalsmedarbejder på De gamles hjem i Vor Frue. Familien Jacobsen havde det lille hus i flere år. Jens døde i 1952, enken Johanne Caroline Jacobsen, født Jensen havde det frem til sin død i 1960 hvor det blev solgt til nuværende ejers forældre.

Huset er ikke ret stort ca. 50 m², syv gange tre fag. I dag er det malet rødt med sorttjæret træværk. Før 1960 var det malet hvidt, og træværket kunne ikke anes. Dette var den gængse metode for bindingsværksbygninger på Sjælland, man skjulte bindingsværket så huset fremstod som grundmuret. Det er bygget i en simpel konstruktion. På en række syldsten er der lagt en fodrem af træ. På denne hviler stolperne der er forbundet via en enkelt løsholt som vinduerne hviler på. I toppen bindes bjælkerne af en tagrem. Den vestre gavl er af fem stolper, inddelt i fire fag med en tværgående løsholt. Der er ingen vinduer i den underste del af denne gavl. Østgavlen er ligeledes uden vinduer, men her støttes de to hjørnestolper af skråstivere. Huset har stråtag, i dette er der til gaden to kviste, til haven en enkelt. I gavlene er der i loftetagen et vindue i hver ende. Forsiden har en dør i det østre fag, der efter følger to fag med vinduer, et fag uden, to fag med vinduer og et uden. Døren har tidligere siddet i det midterste fag, og det østligste fag har været uden

hverken dør eller vindue. I østgavlen har der på dette tidspunkt været en lille dør sydligst i gavlen og et meget lille vindue nordligst i gavlen. Dette fremgår af billedet taget i 1957. Vinduer og kviste i loftetagen er etableret af nuværende ejers far, efter 1960.

Bindingsværket er i dag skjult under et pudslag, og markeres med sortsværtede brædder, men det oprindelige bindingsværk er stadig inde i murene. Tavlene er brændte/tørrede ler sten lagt i mørtel.

Renoveringen fortsætter og vi er i kontakt med ejeren hvis der dukker spændende fund frem.